

Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma 2028–2033:

EPOELY/60/2024 Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitoalueilla

ESAELY/1563/2023 Vuoksen vesienhoitoalueella

LAPELY/6019/2022 Kemijoen-, Tornionjoen- ja Tenon-Näätäjäjoen-Paatsjoen vesienhoitoalueilla

POPELY/3611/2023 Oulujoen-Iijoen vesienhoitoalueella

UUDELY/16986/2023 Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella

Suomen Omakotiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua vesienhoitosuunnitelmaan.

Omakotiliitto edustaa **pientalo- ja vapaa-ajanasukkaita**, ollen alan ainoa valtakunnallinen edunvalvoja. Omakotiliitto on sitoutumaton ja yleishyödyllinen kansalaisjärjestö, jossa on jäseniä lähes 70 000 (kotitaloutta), jotka kuuluvat noin 230 paikalliseen jäsenyhdistykseen. Tarjoamme monipuolisia palveluita, neuvontaa (kuten rakentaminen, energia-asiat, lakineuvonta, pihaneuvonta) ja tietoa asumiseen liittyvästä lainsäädännöstä.

Esityksen tausta

Vesienhoidon suunnittelua ohjaavat Suomessa laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) sekä valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006). Vesienhoidon suunnittelu tapahtuu vesienhoitoalueilla, jotka on määriteltävä vesistöaluejakoon perustuen valtioneuvoston asetuksella vesienhoitoalueista (1303/2004).

Esityksen mukaan vesienhoitoalueille laaditaan vesienhoitosuunnitelmat, joissa esitetään vesienhoidon yleislinjaukset sekä määritellään tavoitteet ja toimenpiteet vesienhoitoalueella tehtävälle vesienhoitotyölle. Suunnitelma laaditaan kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Vesienhoitosuunnitelmat vuoteen 2027 on hyväksytty valtioneuvostossa v. 2021. Nyt ne tarkistetaan koskemaan vuosia 2028–2033. Valmistelua varten on laadittu vesienhoitoaluekohtaiset asiakirjat, joissa käsitellään neljännen suunnittelukierroksen keskeisiä kysymyksiä, suunnittelun työohjelmaa ja aikataulua sekä ympäristövaikutusten arvioinnin aloittamista ja toteuttamista.

Esityksen tavoitteet

Vesienhoidon tavoitteena on estää jokien, järvien ja rannikkovesien sekä pohjavesien tilan heikkeneminen sekä pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. Suunnittelu etenee kuuden vuoden jaksoissa. Nyt käynnistyneen suunnittelukierroksen aikana tarkistetaan vesienhoitoaluekohtaiset vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat vuosille 2028-2033 laajassa yhteistyössä ja eri tahoja kuullen. Esityksen mukaan saatu palaute hyödynnetään toimenpideohjelmien ja vesienhoitosuunnitelmien valmistelussa.

Omakotiliiton lausunto

Vesi on välttämättömyys ja Omakotiliitto pitää tärkeänä vesistöjen ekologisen tilan parantamista. On erityisen tärkeää huomioida suunnitelmassa vapaa-ajan ja pientaloasukkaiden, kuten omakotitaloasukkaiden, näkökulmia. Omakotiliitto kannustaa tiiviiseen yhteistyöhön paikallisten asukkaiden kanssa, sillä kansalaisten aktiivinen osallistaminen ja osallistuminen tukevat vesienhoidon onnistumista.

Vaikutuksia vapaa-ajan- ja pientaloasukkaille

Pientaloasukkaat asukkaat hyötyvät puhtaasta ja hyvinvoivasta ympäristöstä. Hyvä vesien tila vähentää mahdollisia terveysriskejä, lisää ympäristön viihtyvyyttä ja parantaa elämänlaatua. Hyvä vesistö säilyttää ja lisää kiinteistön arvoa.

Vapaa-ajan asukkaiden näkökulmasta suunnitelman tavoitteissa onnistuminen parantaa vesistöjen virkistyskäyttömahdollisuuksia, kuten kalastusta, uintia ja veneilyä. Puhdas ja terveellinen vesistö houkuttelee myös lisää vapaa-ajan asukkaita, mikä voi virkistää paikallistaloutta.

Ehdotuksia toimenpiteistä vesien tilan parantamiseksi

Yhteistyön kehittäminen: Aktiivinen ja pitkäjänteinen yhteistyö paikallisten asukkaiden, viranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa tukee vesienhoidon tavoitteiden saavuttamista. Yhteistyötä voidaan kehittää esimerkiksi perustamalla yhteistyöryhmiä ja tehostamalla viestintää, joka sitouttaa osapuolia yhteisiin tavoitteisiin. Esimerkiksi Omakotiliiton jäsenyhdistyksinä olevat vapaa-ajan- ja omakotiyhdistykset on valtakunnallisesti kattava kansalaisverkosto.

Tiedotuskampanjat ja koulutus: Monipuolisen vesitietoisuuden lisääminen eri kohderyhmille, kuten maanomistajille, koululaisille ja opiskelijoille esimerkiksi järjestämällä koulutustilaisuuksia, laatimalla selkeitä oppaita ja toteuttamalla motivoivia kampanjoita. Tiedottaminen hyvien vesienhoitokäytäntöjen merkityksestä vahvistaa ihmisten vesiluontosuhdetta.

Vesistökuunnostukset: Järvien ja jokien kunnostustoimet, kuten valuma-alueiden hallinta ja rehevöitymisen estäminen, ovat tärkeitä. Erityisesti pienvesien, kuten purojen ja lähteiden, kunnostaminen parantaa vesiekosysteemien tilaa. Kun järjestetään tapahtumia, kutsutaan mukaan alueen pientalo- ja vapaa-ajan asukkaita.

Rahoituksen ja resurssien turvaaminen: Riittävien resurssien ja pitkäjänteisen rahoituksen turvaaminen kunnostustoimenpiteille. Tämä voi sisältää rahoitushakujen yksinkertaistamista ja omarahoitusosuuksien kohtuullistamista paikallistasolla. Paikalliset yhdistykset voivat olla yksi tapa löytää kiinnostuneita aktiivitoimijoita.

Jatkamme mielellämme asiassa yhteistyötä.

Kunnioitavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Marju Silander
toiminnanjohtaja

Ari Rehnfors
puheenjohtaja